

**Euroopan alueiden
komitea**

RESOL-VII/031

157. täysistunto, 9.–11. lokakuuta 2023

KIIREELLINEN PÄÄTÖSLAUSELMALUONNOS

Päätöslauselman hyväksyminen aiheesta ”Euroopan unionin alueiden ja kuntien tila ja ehdotuksia vuosia 2024–2029 koskevaa EU:n seuraavaa strategista ohjelmaa silmällä pitäen”

EPP-, PES-, Renew Europe-, EA- ja Vihreät-ryhmien esittämä

Muutosehdotusten jättämisen määräaika: viimeistään 10. lokakuuta 2023 kello 16.00 (Belgian aikaa)

Päätöslauselmaa koskevat muutosehdotukset on toimitettava sähköisen muutosehdotusjärjestelmän kautta mieluiten englanniksi, ranskaksi tai saksaksi (järjestelmää pääsee käyttämään AK:n jäsenportaalista <https://mempportal.cor.europa.eu/>).

IT-tukipalvelu (+32 25469697, sähköposti: helpdesk@cor.europa.eu) on jäsenten apuna kaikissa järjestelmän käyttöön liittyvissä teknisissä kysymyksissä. Käyttäjän opas on saatavilla osoitteessa <https://mempportal.cor.europa.eu/>.

Työjärjestyksen 45 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla esitettävä kiireellinen päätöslauselma, jota on määrä käsitellä täysistunnon toisena päivänä eli 11. lokakuuta 2023. Jos 9. lokakuuta 2023 kokoontuva työvaliokunta ei hyväksy päätöslauselman käsittelyä, se poistetaan täysistunnon esityslistalta.

Muutosehdotuksen tekemiseen vaaditaan vähintään kuusi jäsentä.

Päätöslauselmaluonnos aiheesta ”Euroopan unionin alueiden ja kuntien tila vuonna 2023 ja ehdotuksia vuosia 2024–2029 koskevaa EU:n seuraavaa strategista ohjelmaa silmällä pitäen”

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK), joka

OTTAA HUOMIOON

- EU:n alueiden ja kuntien tilaa vuonna 2023 käsittelevän vuosikertomuksensa, johon liittyen järjestettiin vaaleilla valituille paikallis- ja aluetason edustajille suunnattu kysely ja joka tarjoaa EU-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason poliittisille päättäjille ennen vuosia 2024–2029 koskevan seuraavan strategisen ohjelman laatimista taustatietoa ja keskeisiä suosituksia kiireellisimmistä haasteista¹,
- Euroopan komission puheenjohtajan 13. syyskuuta 2023 pitämän puheen unionin tilasta vuonna 2023 ja Euroopan parlamentin puhemiehelle ja neuvoston puheenjohtajalle osoitetun aiekirjeen,

SEKÄ KATSOO, ETTÄ

- monet kotitaloudet, pienet ja keskisuuret yritykset sekä paikallis- ja alueyhteisöt eri puolilla EU:ta ovat Ukrainan sodan takia kovalla koetuksella, koska energian ja elintarvikkeiden hinnoista ja kiihtyvistä inflaatiosta koituu huomattavaa lisäpainetta ilmastonmuutoksen vaikutusten, covid-19-pandemian seurausten, kaupan häiriöiden ja sosiaalisen eriarvoisuuden ohella,
- A.** esittää EU:n tulevaisuuden vaalikaudeksi seuraavat **AK:n suositukset, jotka perustuvat vuosikertomukseen EU:n alueiden ja kuntien tilasta vuonna 2023:**

Alueet ja kunnat mukana kriisinhallinnassa

Solidaarisuus Ukrainaa kohtaan

1. kehottaa Euroopan unionia jatkamaan ja tehostamaan tukeaan Ukrainalle ja hyödyntämään EU:n alueiden ja kuntien potentiaalia, valmiuksia ja asiantuntemusta edistettäessä Ukrainan jälleenrakentamista, erityisesti hallinnon hajauttamiseen liittyviä uudistuksia sekä maan yhdentymistä Euroopan unioniin. Tätä varten Ukrainan tukivälineessä olisi sovellettava EU:n aluepolitiikan peruseriaaiteita ja siitä olisi tarjottava tarvittavaa rahoitusta alue- ja paikallisviranomaisten valmiuksien kehittämiseen ja vertaishankkeisiin.

¹

<https://cor.europa.eu/fi/our-work/Pages/State-of-Regions-and-Cities-2023.aspx>

2. korostaa, että AK:n koordinoima kuntien ja alueiden eurooppalainen yhteenliittymä Ukrainan jälleenrakentamisen edistämiseksi on ensiarvoisen tärkeä pyrittäessä kehittämään paikallis- ja aluetason valmiuksia Ukrainassa, tehostamaan vertaisyhteistyötä, perehdyttämään Ukrainan paikallisviranomaiset EU:n säännöstöön ja opastamaan hallinnonhajauttamisprosessin täytäntöönpanossa.
3. kehottaa lisäämään suoraa tukea Euroopan unionin paikallis- ja alueviranomaisille, jotta ne voivat huolehtia ukrainalaisten pakolaisten kotouttamisesta Euroopan kuntiin ja alueille, jotka ovat ottaneet heitä vastaan, ja tarjota pääasiassa terveydenhuoltoon, koulutukseen ja työllistymiseen liittyviä palveluja.

Energiasiirtymä

4. korostaa, että EU:n energiasiirtymä johtaa aikanaan energiaomavaraisuuteen, sillä siinä tukeudutaan ensisijaisesti vihreään energiaan, jota tuotetaan ja kulutetaan paikallisesti. Paikallis- ja alueyhteisöt ja niiden vaaleilla valitut edustajat ovat siis onnistuneen vihreän siirtymän keskeisiä katalysaattoreita ja vauhdittajia ruohonjuuritasolla, ja ne olisi otettava täysipainoisesti mukaan kumppaneina, joiden tuella voidaan luoda mahdollisuuksia kuulla paikallisia toimijoita ja valveuttaa suurta yleisöä. AK muistuttaa edistävänsä paikallista energiasiirtymää *Green Deal Going Local* -aloitteellaan, joka liittyy vihreän kehityksen ohjelman toteuttamiseen paikallistasolla, sekä tekemällä yhteistyötä EU:n kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksen kanssa.
5. kehottaa tarjoamaan alueille ja kunnille lisää EU-tukea ja -investointeja nimenomaan kestävänn innovoinnin tukemiseen tarkoitettujen rahoitusmekanismien, myös suoran rahoituksen, muodossa. Tällaisen tuen olisi perustuttava REPowerEU-aloitteeseen, ja se olisi suunnattava energiatehokkuuden parantamiseen, uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoon, älykkäiden verkkojen kehittämiseen ja kiertotalouden vauhdittamiseen. Näin edistettäisiin paikallista energiantuotantoa ja -kulutusta ja lujitettaisiin EU:n energiaomavaraisuutta.

Ilmastotoimet

6. kehottaa Euroopan komissiota tukemaan AK:n laatimassa Vihreän kehityksen ohjelma paikallistasolla -käsikirjassa² yksilöityjen paikallisten parhaiden käytäntöjen omaksumista, sillä ilmastonmuutos seurauksineen syventää alueiden välistä eriarvoisuutta, koska se vaikuttaa eri väestöryhmiin epäsymmetrisesti, vahingoittaa kriittistä infrastruktuuria ja aiheuttaa häiriöitä matkailualalle, teollisuuskeskittymille ja maataloustuotantoon. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat keskeisiä toimijoita ilmastonmuutoksen torjunnassa ja että paikalliset toimet maapallon lämpötilan nousun haittavaikutusten hillitsemiseksi ovat ensisijaisesti niiden vastuulla.

²

<https://cor.europa.eu/fi/engage/Pages/Green-Deal-Handbook.aspx>

7. tähdentää, että ilmastosiirtymän olisi oltava tasapuolinen ja oikeudenmukainen ja ettei yhtäkään aluetta tai ihmistä saa jättää oman onnensa nojaan. Komitea kehottaa Euroopan komissiota tehostamaan solidaarisuus- ja koheesiomekanismejaan, jotta eurooppalaiset alueet ja kunnat voivat lisätä investointeja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastokestävyyden parantamiseen ja jotta kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat alueet ja väestöryhmät eivät joutuisi kärsimään eniten. Jos maapallon lämpötilan nousu pysyy 1,5 celsiusasteessa, EU:n olisi tehtävä vuosittain noin 40 miljardin euron investoinnit suojellakseen alueitaan ilmastonmuutoksen haitallisilta vaikutuksilta.
8. korostaa, että AK tekee yhteistyötä Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen kanssa edistääkseen keskuksen laatiman, alueellisia ja paikallisia katastrofeihin ja ilmastonmuutosriskeihin liittyviä haavoittuvuuksia kuvaavan tulostaulun käyttöä, ja odottaa, että tästä tulostaulusta tulee yksi selviytymiskykyä koskevien strategioiden muuttuja ja että se otetaan huomioon koheesiopolitiikan suunnittelussa.

Elintarviketurvallisuus

9. kehottaa komissiota julkaisemaan kestävän elintarvikejärjestelmän puitteita koskevan lainsäädäntöehdotuksen viipymättä. Komitea huomauttaa tässä yhteydessä kiireellisestä tarpeesta lisätä Euroopassa investointeja kestävään paikalliseen maataloustuotantoon ja lyhentää toimitusketjuja. Paikallisten tuotteiden suosiminen, kestävät hankinnat ja siirtyminen kohti kestäviä elintarvikejärjestelmiä ovat olennaisia tekijöitä pyrittäessä parantamaan elintarviketurvallisuutta ja selviytymiskykyä.
10. tuo esille, että AK jakaa yhdessä Euroopan komission kanssa EU:n luomupalkintoja kestävän paikallistuotannon edistämiseksi EU:n alueilla.
11. on valmis myötävaikuttamaan ilmoitettuun uuteen aloitteeseen, joka koskee vesivaroihin liittyvää häiriönsietokykyä, ja kaipaa strategista lähestymistapaa alueiden auttamiseen kuivuuden torjunnassa ja niukkojen vesivarojen hallinnoinnissa. Tässä olisi hyödynnettävä olemassa olevia alueellisia kokemuksia kulutuksen vähentämisestä, uudelleenkäytön lisäämisestä ja jätevesihuollosta.

Alueet ja kunnat kestävää kehitystä ja yhteenkuuluvuutta edistävinä toimijoina

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma ja kestävän kehityksen tavoitteet

12. vetoaa Euroopan komissioon ja lainsäätäjiin, jotta ne saattaisivat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanon valmiiksi hyväksymällä kuluvan toimikauden loppuun mennessä tärkeät lainsäädäntöehdotukset torjunta-aineista, luonnon ennallistamisesta, siemenistä, eläinten hyvinvoinnista ja kestävän elintarvikejärjestelmän puitteista.
13. korostaa alueiden ja kuntien keskeistä merkitystä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan liittyvien toimintapolitiikkojen ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden onnistuneen täytäntöönpanon kannalta.

14. katsoo, että EU:n olisi luotava kestäväälle kasvulle johdonmukainen ja konsolidoitu kehys, jossa sovitetaan yhteen ilmasto-, sosiaali- ja kestävyysohjelmat, ja korjattava rahoitusvaje, asiantuntemuksen aukot ja menettelypuutteet tarjoamalla suoraa rahoitusta ja konkreettista ohjausta sekä kannustamalla vihreään ja osallistavaan budjetointiin ja antamalla enemmän painoarvoa hyvälle koordinoinnille, joustavuudelle, yksinkertaistamiselle, avoimuudelle ja paremmalle viestinnälle.
15. tähdentää, että AK:n *Green Deal Going Local* -aloite voi toimia roolimallina, jota seuraten alueet ja kunnat voivat kehittää näihin pyrkimyksiin liittyviä toimiaan, ja kehottaa muita toimielimiä lisäämään synergioita AK:n kanssa tällä alalla.

Vihreä ja digitaalinen siirtymä

16. toteaa, että vihreä ja digitaalinen siirtymä aiheuttavat monille Euroopan alueille ja kunnille olemassaolon kysymyksiin liittyviä haasteita. Komitea korostaa, että alueiden ja kuntien on päästävä osallistumaan äskettäin esitetyn EU:n lainsäädännön, kuten kriittisiä raaka-aineita koskevan säädöksen ja nettonollateollisuutta koskevan säädöksen, hallinto- ja kehottaa EU:ta kutsumaan AK:n mukaan näiden säädösten hallinto- ja valvontaelimiin.
17. painottaa sellaisten nykyisten ja kehitteillä olevien alueellisten liittoumien merkitystä, jotka tukevat muutosprosessissa olevia alueita. Tällaisia liittoumia ovat esimerkiksi AK:n perustama autoteollisuusalueiden allianssi sekä Euroopan puolijohdealueiden allianssi. Komitea palauttaa mieliin, että EU:n lainsäätäjät ovat nimenneet asiaa koskevassa lainsäädännössä autoteollisuusalueiden allianssin Euroopan komission keskeiseksi kumppaniksi, kun laaditaan oikeudenmukaisen siirtymän strategiaa sellaisia alueita varten, joilla on paljon auto- ja alihankintateollisuutta.
18. kaipa EU:lta tehokkaampia toimia julkishallinnon digitaalisen häiriönsietokyvyn parantamiseksi myös valtiotasoa alemmilla tasoilla. Olisi esimerkiksi järjestettävä paikallis- ja aluetason edustajille suunnattuja tiedotuskampanjoita kyberuhkista. Tämä on erittäin tärkeää, sillä EU:n paikallis- ja alueviranomaisista on tullut kyberhyökkäysten ensisijaisia kohteita ja tämän johdosta on jouduttu tilapäisesti sulkemaan keskeisen tärkeitä julkisia infrastruktuureja ja kansalaisille on koitunut vakavia seurauksia. Komitea pitää valitettavana, että monilta alueilta ja kunnilta puuttuu digitaalisen häiriönsietokyvyn kehittämiseksi tarvittavaa tietoa, taloudellisia resursseja ja organisatorisia valmiuksia.

Koheesiopolitiikan tulevaisuus

19. toteaa, että koheesiopolitiikalla on pitkän aikavälin investointina ratkaiseva merkitys alueiden välisen kehityskuilun tosiasiallisessa umpeenkuromisessa. Lisäksi se edistää sisämarkkinoiden toimivuutta ja auttaa liennyttämään alueellista tyytymättömyyttä.
20. kannustaa jatkamaan vahvan paikkalähtöisen ja missiopohjaisen EU:n koheesiopolitiikan kehittämistä, jotta pystytään tukemaan EU:n kaikkia alueita ja ihmisiä. Kaikissa EU:n toimintapolitiikoissa ja aloitteissa on sovellettava koheesioon kohdistuvien haittavaikutusten välttämisen periaatetta tekemällä kattavia alueellisten vaikutusten arviointeja.

21. pitää valitettavana, että uudessa Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä (STEP) koskevassa asetuksessa ja monivuotisen rahoituskehysten tarkistamista koskevissa ehdotuksissa vahvistetaan keskitetysti hallinnoitavia EU:n välineitä lisäämättä koheesipolitiikan määrärahoja. Komitea korostaa, että AK:n yhdessä tärkeimpien eurooppalaisten alueellisten järjestöjen kanssa perustama *CohesionAlliance*-ryhmittymä toimii keskustelu- ja vuoropuheluforumina, jonka kautta EU:n toimielimet voivat tehdä yhteistyötä kuntien ja alueiden kanssa.

Maaseutuagenda

22. huomauttaa, että Euroopan maaseutualueiden asukasmäärä on vuonna 2033 arvioiden mukaan 30 miljoonaa pienempi kuin vuonna 1993, ja korostaa, että nuoret ja perheet lähtevät maaseudulta, koska siellä on liian vähän työpaikkoja ja heikot julkiset palvelut (esim. koulut, sairaalat, julkinen liikenne ja digitaaliset yhteydet).
23. kehottaa EU:ta investoimaan enemmän maaseutualueisiin, sillä ne ovat merkittäviä unionin vihreän siirtymän edistäjiä uusiutuvan energian tuotannon, kestävien elintarvikkeiden sekä luonnon suojelun ja ennallistamisen kaltaisilla aloilla.
24. korostaa, että seuraavan sukupolven koheesipolitiikkaohjelmilla ja elpymis- ja palautumissuunnitelmilla tulee vauhdittaa investointeja ja uudistuksia, joilla vähennetään osaamiskehitysloukkuja EU:n alueilla, monipuolistetaan nuorille tarjoutuvia taloudellisia mahdollisuuksia ja varmistetaan maaseutuyhteisöjen taloudellinen ja sosiaalinen hyvinvointi.

Alueet ja kunnat Euroopan tulevaisuuden tekijöinä

Eurooppalainen demokratia

25. tähdentää, että 1,2 miljoonalla paikallis- ja aluetason edustajalla on ainutlaatuinen asema eurooppalaisen demokratian edistäjinä ja puolustajina, sillä he edustavat poliittista tasoa, johon muut kansalaiset eniten luottavat. Nämä edustajat joutuvat kuitenkin myös suorimmin kokemaan kasvavan tyytymättömyyden, ja erityisesti naispuolisiin ja vähemmistöihin kuuluviin paikallis- ja aluepäättäjiin kohdistuva vihapuhe, fyysinen väkivalta ja verkkoväkivalta lisääntyvät. Komitea muistuttaakin kaupunginjohtaja Paweł Adamowiczin perinnön edistämisestä paikallisdemokratian puolustamiseksi ja vahvistaa aikovansa jatkaa hänen tekemänsä työn tunnetuksi tekemistä Paweł Adamowicz -palkinnon kautta.
26. palauttaa mieliin, että paikallis- ja alueviranomaiset panevat täytäntöön yli 70 prosenttia EU:n lainsäädännöstä ja että niillä on näin ollen erinomaiset edellytykset antaa konkreettista palautetta EU:n toimintapolitiikoista. Näiden viranomaisten on päästävä osallistumaan nykyistä laajemmin ja paremmin EU-politiikkojen muotoiluun ja unionin päätöksentekoon.
27. katsoo, että EU:n tulee ottaa paikallis- ja aluetason edustajat ja AK järjestelmällisesti mukaan Euroopan tulevaisuuskonferenssin jälkeiseen kansalaisten ja unionin toimielinten väliseen vuoropuhelumekanismiin sekä edistää eurooppalaisia arvoja ja kansalaisten osallistumista alue-

ja paikallistasolla tukemalla konkreettisia hankkeita. Esimerkkeiksi käyvät tietokantaan *Promoting EU values through education and culture* (EU:n arvojen edistäminen koulutuksen ja kulttuurin avulla)³ kootut hyvät käytännöt.

28. muistuttaa, että AK:n perustama nuorten päättäjien ohjelma ja niin ikään AK:n perustama alue- ja paikallisvaltuutettujen eurooppalainen verkosto voivat lujittaa yhteyttä EU:n toimielinten ja paikallisyhteisöjen välillä, kannustaa nuoria osallistumaan, torjua disinformaatiota ja tarjota hyödyllistä tietoa EU-tason poliittisille päättäjille.

Unionin laajentuminen

29. korostaa, että EU:n alueilta ja kunnilta on saatavilla lisätukea EU:n laajentumisprosessiin. Ne voivat tarjota poliittista ja käytännön tukea EU:n ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden paikallis- ja alueviranomaisille esimerkiksi edistämällä erilaisia vertaisyhteistyön muotoja.
30. kiinnittää huomion siihen, että aiempien laajentumiskierrosten perusteella onnistumisen avaimia ovat hallinnon hajauttaminen ja paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen EU-jäsenyyden valmisteluun.
31. kannattaa rajatylittävän yhteistyön vahvistamista naapurimaiden paikallis- ja alueviranomaisten kanssa ja korostaa, että AK:lla voi olla erityinen rooli EU:n ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden paikallis- ja alueviranomaisten auttamisessa valmistautumaan EU-jäsenyyteen ja torjumaan lisääntyvää laajentumisväsymystä.

B. esittää EU:n tulevan toimintapoliittisen syklin valmistelua sekä vuosia 2024–2029 koskevan EU:n seuraavan strategisen ohjelman laadintaa silmällä pitäen seuraavat suositukset:

32. painottaa, että kuluvan vaalikauden aikana paikallis- ja alueviranomaiset ovat pitäneet unionin demokraattisen rakenteen vahvana ja hallinnoineet käytännön tasolla EU:n toimia, joilla on vastattu esimerkiksi sellaisiin suuriin kriiseihin kuin covid-19-pandemia, ilmastonmuutos ja Ukrainan sodan seuraukset. Lisäksi ne ovat näyttäneet eturivin toimijoina esimerkkiä kestävästä ja yhtenäisistä tavoista toteuttaa vihreää ja digitaalista siirtymää.
33. pitää myönteisenä, että komissio aikoo tarkastella uudelleen useita toimintapolitiikkoja, esimerkiksi EU:n laajentumispolitiikkaa (jota koskeva tarkistus on määrä esittää Belgian puheenjohtajakaudella). Komitea kehottaa komissiota kutsumaan AK:n ja paikallis- ja alueviranomaiset varhaisessa vaiheessa mukaan näiden uudelleentarkastelujen valmisteluun.

³

<https://cor.europa.eu/fi/regions/Pages/EIR-map.aspx?view=stories&type=sedec>

34. pyytää Euroopan komissiota osallistamaan vuosia 2024–2029 koskevan seuraavan strategisen ohjelman laadintaan kaikki hallintotasot, jotta edessä oleviin tärkeisiin haasteisiin vastaamiseksi saadaan hyödynnettyä ruohonjuuritasolta alkaen kaikki unionissa saatavilla olevat ideat ja resurssit.
35. tähdentää myös, että Euroopan unionin olisi tehostettava suurten maailmanlaajuisten suuntausten ja muutosten ennakointia vahvistamalla entisestään paikallis-, alue-, jäsenvaltio- ja EU-tason viranomaisten välistä yhteistyötä strategisen ennakkoinnin ja varautumisen alalla. Tämä helpottaa vuosia 2024–2029 koskevan EU:n strategisen ohjelman muotoilua ja joustavaa mukauttamista nopeasti muuttuviin tilanteisiin.
36. korostaa tarvetta panostaa edelleen kestävän kehityksen edistämiseen. Tätä varten tulee vahvistaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelma ja kestävän kehityksen tavoitteet keskeisiksi maamerkeiksi, joiden perusteella seuraavien viiden vuoden painopisteet määritetään.
37. painottaa, että taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus on nyt jos koskaan Euroopan tulevan kehityksen ennakoedellytys, ja toteaa, että EU:n perusarvoihin ja laaja-alaisiin tavoitteisiin kuuluva yhteenkuuluvuus tuottaa lisäarvoa. Komitea kehottaa antamaan yhteenkuuluvuudelle keskeisen sijan vuosia 2024–2029 koskevassa uudessa strategisessa ohjelmassa. Näin voidaan ehkäistä alueiden välisten erojen lisääntymistä ilmastomuutoksen takia sekä vähentää pitkällä aikavälillä vieraantumista ja tyytymättömyyttä.
38. tähdentää, että EU:n sisämarkkinoiden kestävä kasvu ja taloudellinen hyvinvointi riippuvat Euroopan teollisen perustan kilpailukyvyistä, sen kyvystä pysyä teknologisen muutoksen edelläkävijänä ja sen arvoketjujen sopeutumiskyvystä. Komitea kehottaakin EU:ta varmistamaan, että sääntelykehys on suotuisa keskeisten teollisuusklusterien ja herkkien alojen (esimerkiksi elintarvikeala, terveydenhuolto, autoteollisuus, kemian ala sekä tekstiili-, energia- ja digitaaliala) toiminnalle ja tarjoaa niille edellytykset jatkaa liiketoimintaa EU:ssa ja kilpailla kansainvälisillä markkinoilla.
39. kehottaa tukeutumaan tulevassa Globaali Eurooppa -strategiassa vahvempaan kumppanuuteen paikallis- ja alueviranomaisten kanssa, joista on kiistatta tulossa maailmanlaajuisia toimijoita monilla osa-alueilla. Komitea korostaa tässä yhteydessä tarvetta tehostaa valtiotasoa alempien hallintotasojen osallistumista esimerkiksi YK:n tason monenvälisiin poliittisiin foorumeihin mutta myös EU:n strategiaan kumppanuuksin myöntämällä lisää tukea foorumeille, joiden kautta kunnat ja alueet voivat tehdä yhteistyötä muiden maanosien kuntien ja alueiden kanssa.
40. painottaa tarvetta varautua EU:n ja maailman laajuisesti yhä suunnitelmallisemmin ilmastokriisistä ja muista luonnonkatastrofeista johtuviin humanitaarisiin kriiseihin, jotka yleistyvät. Komitea kiinnittää huomion alueiden ja kuntien keskeiseen rooliin pyrittäessä asemoimaan Eurooppa maailmanlaajuisenkin solidaarisuuden puolestapuhujaksi ja katsoo, että EU:n olisi vahvistettava strategisia kumppanuuksia ja luotava kehys EU:n hätätilavalmiuden ja reagointikyvyn parantamiseksi kaikilla hallinnon tasoilla.

41. tähdentää, että Euroopan unioni tarvitsee budjettivarat, jotka ovat oikeassa suhteessa vuosia 2024–2029 koskevassa tulevassa strategisessa ohjelmassa esitettäviin maailmanlaajuisiin ja unionin tavoitteisiin, myös voidakseen varautua seuraavan vuosikymmenen koitoksiin. Komitea korostaa tarvetta taata riittävä investointitaso, jotta jokainen alue selviää vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä, teollisuuden ja yhteiskunnan murroksista sekä väestörakenteen muutoksesta, ja kehottaa vahvistamaan EU:n talousarviomekanismeja, joita tarvitaan, jotta ennakoimattomiin kriiseihin ja hätätilanteisiin voidaan vastata koordinoitusti ja yhteisvastuullisesti. Komitea kehottaa EU:ta laatimaan perusteellisen arvion Venäjän Ukrainassa käymän sodan pitkän aikavälin vaikutuksista EU:n talousarvioon.
42. toteaa, että EU:n kansalaiset ovat selvästi ilmaisseet haluavansa unionin hallintojärjestelmän kehittämistä, ja katsoo, että Euroopan tulevaisuuskonferenssin tulosten perusteella EU:n toimintaa on uudistettava kunnianhimoisesti, jotta edessä oleviin haasteisiin pystytään vastaamaan.
43. kannattaa näin ollen Euroopan parlamentin kehotusta aktivoida perussopimusten tarkistamismenettely (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 48 artikla) ja perustaa valmistelukunta. Komitea muistuttaa, että AK:n ja sen jäsenten olisi päästävä osallistumaan täysipainoisesti mahdolliseen tulevaan valmistelukuntaan.
44. katsoo, että tarkistamista odottaessa olisi varmistettava aktiivisin toimin, että perussopimusten nykyisiä määräyksiä sovelletaan parhaalla mahdollisella tavalla ja että EU:n päätöksentekoprosessissa vahvistetaan avoimuutta ja vastuuvollisuutta. Tämä edellyttää muun muassa toissijaisuusperiaatteen, monitasoisen hallinnon ja AK:n roolin yhä vahvempaa painottamista. Komitea pitää välttämättömänä tarkistaa tätä varten seuraavan toimintapoliittisen syklin aikana toimielinten välistä sopimusta paremmasta lainsäädännöstä.
45. palauttaa mieliin, että Euroopan tulevaisuuskonferenssi kehotti vahvistamaan AK:n roolia toimielinrakenteessa, kun on kyse asioista, joilla on alueellisia vaikutuksia. Euroopan komission ja Euroopan parlamentin kanssa tehtyjen yhteistyösopimusten tarkistaminen tarjoaa mahdollisuuden edistyä tässä asiassa muun muassa siten, että huolehditaan AK:n järjestelmällisestä osallistamisesta keskeisiin alueellisen ulottuvuuden sisältäviin aloitteisiin niihin liittyvän toimintapoliittisen syklin kaikissa vaiheissa lainsäädännön valmistelusta ja lainsäädäntövaiheesta aina täytäntöönpanoon ja uudelleentarkasteluun asti.
46. on ilahtunut Euroopan komission kuluva toimikauden aikana tekemästä urauurtavasta työstä sukupuolten tasa-arvon hyväksi ja muistuttaa AK:n olevan sitoutunut edistämään kaikkia aiheeseen liittyviä asiakokonaisuuksia. AK on sitoutunut parantamaan sukupuolten tasa-arvoista edustusta komitean jäsenistössä ja työskentelyssä, tukemaan naisten yhä vahvempaa osallistumista paikallis- ja aluevaaleissa, torjumaan syrjintää ja väkivaltaa sekä vähentämään esteitä, joita naiset kohtaavat edelleen kaikilla elämänaloilla. Komitea toistaa, että kunnat ja alueet voivat suunnitella ja ottaa käyttöön kattavia kehyksiä, toimintapoliittikkoja ja sukupuolisensitiivisiä toimenpiteitä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseksi.

47. antaa puheenjohtajansa tehtäväksi välittää vuosikertomus EU:n alueiden ja kuntien tilasta vuonna 2023 sekä käsillä oleva päätöslauselma Euroopan parlamentin puhemiehelle, Euroopan komission ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle sekä EU:n 27 jäsenvaltion valtion- tai hallitusten johtajille. Lisäksi komitea kehottaa Euroopan alueellisilla ja paikallisilla vaaleilla valittuja edustajia jakamaan kertomusta kansalaisille ja paikallisille ja alueellisille tiedotusvälineille.

Bryssel 11. lokakuuta 2023

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja

Vasco Alves Cordeiro
